

Մանգրանի Էֆեմս

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԳԻՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

1866 ՄԱՅԻՍ 14 ՃԻՄԱ ԻՐԹԻՍԻ

ՆԻՄԵՐՈ 55

Մանգրանի Էֆեմս հասկանալի 6 հատիկ սենյակ 300
հիւսիս քաղաք, սենյակի գրքակցի, բոլորի փառաբար տալի
իշխան օլարագ, 200 դր. օլուպ, ալթը արդը 100 դր. օլու-
նա, վե հիւսիսի տալի 50 ար փառաբար սաթըլաճագ տըր:

Իլանաթըն պէհեր սաթըր: Իշին, պի-
րինճի տէֆատա 5, իրինճի տէֆատա 2,
վե իւլիւնճիւ վե սալի տէֆատա 1
էր դուրուլ ալթընաճագ տըր:

Մէթուպ վե սալի, իսթանպուլու Պաղլէ Գաւաթու
խորհինտէ, գարաղօլխանէ իլէ ճաթի շէրիֆ արա. Է-
րինտէ քեւլին Շապըր խաննա, Կարապետ 8. փառա-
նա 18 իւլիւն օլու օտաւընա կէօնտէրիլէճէ քաթի:

ԲԵՍՏԻ ԹԵԼԵԳՐԱՖ
ՕՍՄԱՆԼԸ ԺՕՆՏՕԼԱՐԸ

Լօնտրա, 24 մայիս:

Էսհաճը Ումուլիլէ 50-աւէն 50 3-4

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

ԷՍՀԱՍԸ ՌԻՄՈՒՄԻՅՅԷ

Մայիս 15.	Էն Երեւան	34-18
»	» Էն աշաղը	34-18
»	» Գարանտը	34-13
» 14.	Ալթըր	35-14

ԹԵԼԵԳՐԱՖ ԽԱՊԵՐԼԵՐԻ

Փարիս, 18 մայիս:

Լօնտրատան ալթընա պիր թէլէկրաֆա
կէօրէ, Ազաթրիա վէնէտիլի թէրք իթմէ-
լիլէ րուքի մուվաֆազաթ կէօնթէրմէքտէ
տիր: Վիէննատա տիվարարա եաբըլըլըլ օ-
լան պիր պէյաննամէտէ, Մաճարիսթան թա-
րաֆրնտան Ալթըրիայ 80 պին նէֆէրիլք պիր
կէօնիլիւ ասկէր օրաուսու թէքիլիֆ օլու-
տուղու անլալըլըլ տըր:

Գօնկրէ հազգընտա իթալիսնըն ճէվապը
ալթընըլ տըր: Գօնկրէյի գապուլ իշին Էքի
չաթի պէյան իլլէմիշ տիր, պիրիսի վէնէ-
տիլին թէրքի, վե իքինճի հարպ թէտա-
րիքեաթընա տէվաճ իթմէօի:

Պու չաթըլար միւքեալէմիլի միւքիլի-
պի գըլմագտա տըրլար:

Իթալիա գաւաթաթը, իրատ իւզէրիլէ պիր
վէրկի գօնուլմաթընա գաթաթը վէրմիշ տիր:
Փարիս, 19 մայիս:

Ֆրանսա, ինկիլթէրրա, վե Բուսիա, գու-
հուրա կէլէճէք օլան միւքեալէմիլէ, վէնէ-
տիլէ, Նէգվիլք-Հօլլթէյն, վե Ամանեա իս-
լահաթը մէսէլէլէրիլի պիրէր էսաա ատտ
իլլէմիշ տիր:

Ֆրանսա թարաֆրնտան, պու մէսէլէլէր-
ճէ միւնասէպէթի պուլուան տէվէթիլէր
պազը թէքիլիլէր օլուսնաճագ տըր:

Փարիս, 20 մայիս:

Վիէննանըն Ապէնտըսթ զազէթատա, վէ-
նէտիլին սաթըլմասընա տալիլ միւքեալէմիլ
կէլմիշ օլմասըն խիլաֆէ չըգարմագտա տըր:

Լօրա Գլարէնըն իլէ Մ. Լապար, Բար-

լամէնթատա, պիր գօնկրէ թէնէմիլիլէ
տալիլ միւքեալէմիլէր կէլմէքտէ օլուսնաճագ
թատաթիլ իլլէմիշ տիր:

Պու ճիւլիլէ իլէ տալիլ սուլահ ինտըն-
մամագտա տըր:

Ֆրանսա, իթալիա, վե Բուսիա, Գօնկ-
րէ թէքիլիլի, վէնէտիլին թէրքի, վե Նէգ-
վիլք-Հօլլթէյն մէսէլէլէր չարթըրըլա գա-
պուլ իտէնէլէր տիր:

Պէրլին, 19 մայիս:

Լա Կազէթ տը Էթա նամ զազէթատա
մայիս 18 թարիլիլ տէրճ իտիլիլ պիր էմիլ
գըրալիլէ նազարէն, պիր էնալի օտտըրը
քիւլաա օլուսնաթագ, 25 միլիօն թալէրիլք
պիրէթ թէտալիլէ չըգարլաճագ տըր:

Պուքըշ, 17 մայիս:

Տիւնքի կիւն ճիօրճէվատա Ոսմանլը աս-
կէրի իլէ, Մէմէքէթէյն ասկէրի պէյնիլտէ
պիր միւտարէպէ գուհուր իթտիլիլտէն, խալ-
լիլէ մէվթա վե մէքուհ վուգու պուլմուշ
տուր:

— Սոն հալաթիթաթա պազըլմալ տըր:

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՊԻՃԻՅՅԷ

Բրուսիանըն էն զիլատէ վաթան
րէրմէր զազէթալարիլտան պիրիսի օլան
Լա Կազէթ տը Ցանճիկ նամ զազէթատա
չու տիգաթա շալան միւթարա տէրճ
իտիլիլ տիր:

« Հէնուլ պու կիւնքի կիւն պիր թօք
սէսի տալիլ իշտիլմէմիշ իքէն, հարպ լա-
գըրտըր կիւրիլտիլաիլ քէք ֆէնա սուրէթ-
տէ թէսսիլլէր հուսուլէ կէթիլմիշ տիր:
Միլլէթիլիլ Էթաքար ու մէլանը նէտէ օլ-
տուղու թարիլիլ հաճաթ տէլիլ տիր: Քէն-
տի միւրատընը քէք ալըգ սուրէթտէ իգհար
իթմէքտէ տիր: Միլլէթիլիլ հարպ արգու-
սիլտէ տէլիլ տիր: Նիւքի, էօյլէ խաթա-
րէնկիլք ֆէտաքիլարըլարա էնալիլ մէճապը
իթմէքիլլէքտէն մէպտէ վե սէպէպ Նէտիր,
գաթան պիլէմէմիշիլք տիր: Իսթի, սիւալ իս-
տէրիլ, չու պիլիլ հարպա տալիլ իթմէքտէ
օլան մէսէլէլէն տիր: Նէգվիլք-Հօլլթէյն մէ-
սէլէլէլիլ տիր: Բրուսեա Նէգվիլք արագի-
թինճէ տէրքեար օլան էմիլիլթինէ տալիլ հի-

պիր թէհտիտ կէօրմէմիշ տիր: վե տուգա-
լըլարը գօր իլէ գապթ իթմէքիլլէքտէ հիլ
պիր հազգըն Եօգ տուր: Բրուսեանըն էն զի-
լատէ իլլէրուտէ պուլուան թարաֆաթը
տալիլ, մատամ քի Բրուսեա տուգալըլա-
րա մալիք օլմագ արգուսիլտէ, կէլմէքտէ-
տիր: էօյլէ իսէ գապթընա հազգը վար տըր
տիմէքիլլէ չըգըլմագտա տըր:

« Բրուսեա հիւքիլմէթիլ տուգալըլ ար էնա-
լիլիլ իլլէրիլ սօրմալ տըր: վե օլ վազըթ
մէքիլլէր տուգալըլարըն քէնտիլ քէնտիլլէր-
նէ պիրլէնէքիլլէրիլ պի իլլէրպահ տըր: Չու
չիմտիլք պուլուտուղուսիլ վազթ ու հա-
լէ նազարէն, Նէգվիլք-Հօլլթէյն մէսէլէլէր-
նիլ հալիլ իլլէն, տահա քէք էրքէն տիր:
Բրուսիա էկէր Նէգվիլք-Հօլլթէյնի գազան-
մագ նիլլէթիլլէ, մատտէյի չիմտիլք հալտէ
պըրալտըր պիր թագըլ թէտապիր իթթի-
լաղընա չըգըլըր իսէ, Էքիլ տիր (Ալթիլ
մուքաթարաթընա տահա մէքուր օլմագ
տըր: Միլլէթիլիլ, նէ մագսէտէ մէպիլ օլ-
տուղուն պիլմէթիլ, վե էվրօպայա պիր պիլ-
իլք աֆէթ տալիլ իսթիլ օլուպ, վե Ալման-
եանըն էնէպիլլէր էլլիլ մաթրէնիլիլ միւլէտաթ
օլուսնա պիր գալըլըլ իսթէմէք:

« Ազաթրիա իթալիա իլէ վուրուշայա պալ-
լատըլտա, Բրուսիա տալիլ, Ալմանեանըն
իթթիլ սընքիլ հիւքիլմէթիլլէրիլլէ, վե Ազաթ-
րիա իլլէ վուրուշաճագտըր: Չօգ իլլէ, Չըք
րանսա իլլէն պուլուան զիլատէ արգու օլու-
նաճագ պիր ֆուրթաթ օլմագ: Ազալթ-
քեար մուհարէպէնիլ տիլիլիլիլ քեամիլլէն
քէնտիլ էլլիլէ ալաճագ տըր: »

— Ֆրէմոնէպլաթ նամ զազէթատա
օգուլուղուղուսն կէօրէ, Գարատաղ պէ-
լիլիլ Էթալէրի հարպը վե միւսահալի օ-
լան գալիմագամ Էէկա, մէմուրիլլէթիլ
մախսուսէ իլլէ վիէննայա կիլմիշ, վե խա-
րիճիլլէ վէքիլի գօնթ տը Մէնստօրֆ իլլէ
ուղուն պոլլու կէօրիլլէլ տուր: Գալթ-
թարօ պօղաղարընը մուհաֆաղա իթմէք
իլլէր, Գարատաղըլար թարաֆրնտան
պիր մրգաթ իմոտա տալիլ թագտիլմ
գըլընտըրը սէօյլէմէքտէ տիր: Գարա-

տաղըլար տախի Սըրպար միսիլու , Բու-
-հանըն բենչէյի հիւքմինէ տիւշմէքիք
գորգուսուռնա մէպնի Ավսթրիա թարա-
Ֆընա միւրաճաթ իթմէքիյի միւրաճ-
ճաճ թուլթմագտա տըրլար , վէ չիւնքի ,
Ավսթրիաուման , իթալիաուման գիյատէ պիւ-
յիւք Ֆայիսէլէր պէքլէմէքտէ տիլլէր :

— Իթալիա գրալը հազրէթլէրինին
թիւրինօտա կէլտիկի , վէ Բլէզանսա կէլ-
-տիկինտէ , կէրէք Էհալիյէ վէ կէրէքա-
սաքիլէ խիթապէն պիր գըթա իլաննամէ
նէշը իթտիլէթէկի , վէ Ասթրօմօնտ վա-
գասընտան տօլայը իւրոմէթլէրինտէն
թարոտ իտիլիշ օլան գապիթանըն թէք-
րարէն սիլաճ ալթընա չաղըլտըղը , վէ
1862սէնէսինտէ բօլիթիգա թէօհմէթիյ-
լէ թէվգընի գըլընանլարըն քեաֆֆէսինէ
աֆվը ումոււմի պախշ օլունտուղու , Էվ-
բագը հալաաթիտէ միւրագգամ տըր :

— Վիեննաում վէ սանճագլարընտա
կէօնիւլիւ ասկէր թահրիլինէ տէվամ
օգուռնագտա տըր : Մէգսիգայա կիտէ-
ճէք օլան ասաքիլ թրիէսթէտէ թէվգընի
օլունմուշ , վէ Ավսթրիա օրտուսուռնա
կէչմիշէր տիր :

Վիեննաում Բրադա իշլէմէքտէ օլան
տէմիր Էօլ առապալարը տայիմա ասկէր
թաշըմագտա օլտուգլարընտան , Էալընը
պիր թագըմը բէք աղըր կիթմէքտէ օլ-
տուգլարը հալտէ Էօլմու կէօթիւրմէք-
աէտիր :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻԹԷ

Բենճէմպիհ կիւնիւ , Չաթըր սա-
տարէթբէնահի հազրէթլէրի ըիյասէ-
թիյլէ օլտուղու հալտէ , Պապը-Ալիտէ
Ֆէվգէլատէ պիր մէճիս թէճէմիւ իթ-
տիկի , վէ Մէմլէքէթէյն մէսէլէսի իւ-
գէրինէ միւշալէրէ իյլէտիկի հալաաթի-
սաթտան տըր :

Պիգ զանն իտէրիգ քի , իշ իշտէն կէչ-
միշ , վէ բրէնա Շարլտա քիւրսիսինէ օ-
թուրմուշ օլտուղուուման , պու մէսէլէ
տախի պիթիպ կէչմիշ օլաճագ տըր . . .

— Իգմիրին Էմբարսիալ նամ զագէ-
թասընտա , Գանտիա Էհալիթի իյէ ա-
սաքիլի Շահանէ պէյնիտէ պագը ույ-
ղունտուղուգ գուհուրիյլէ , նէթիճէսի
միւտարէպէտէ գարար գըլտըղընտան ,
թարաֆէյնտէն 800 քիշի Էօլիւպ վէ մէճ-
րուհ տիւշտիւկիւ օգուռնմուշ տուր :

Լա թիւրքի մէգ քիւր հալաաթիսէ չօգ-
լուգ իթիլատ իթմէմիշ իսէտէ , օրատան
սօնրատան կէլէն մէթուպարա նազա-
րէն , Սֆաքիա , Աբօգօրօնա վէ Բէթիմօ
գաղալարընտա պագը սույի հարէքէթլէր
տէվամ իթմէքտէ օլտուղուուման , ասկէր
թէրաքիւմ իթտիլիտիկին , Ֆագաթ հէ-
նուգ պիր Ֆէնալըգ վուգուա կէլմէտի-
կին տախի պէյան իյլէմիշ տիր :

Մայիս 3 տէ կիրիտ վալիսի Իսմայիլ
բաշա հազրէթլէրի պիր իլաննամէ նէշըի
իյէ , հէր նէ աղ ու իֆատէլէրի վարի-
սէ Պապը-Ալիյէ թագաթիմ իթմէլէրինի ,
վէ ուսուլ ու նիգամտան շաշմալարը-
նը , վէ պիր թագըմ Ֆէնատ-բիշէլէրին
իյվալէրինէ գուլագ ասմամալարըն նա-
սիհաթ իթմիշ տիր :

Պու ճիւմլէ իյէ տախի , պիր Ֆէնա-
լըգ գուհուրինտէ հազըր պուլունսուռն
իշին , Պապը-Ալի թարաֆընտան , Սէֆեր
բաշա հազրէթլէրի մայիթէթինտէ օլտու-
ղու հալտէ , մահէլի մէգպուրէ , կէչէն
կիւնիւր միգտարի քիֆայէ բիյատէ վէ
սիւարի ասկէրի սէվգ օլունմուշ տուր :

— Չարչէմպիհ կիւնիւ Լէվանթ Հէ-
րալատա շու աթիտէքի պահս օգուռն-
մուշ տուր :

« Անաթօլի նամ զագէթանըն , Բուճ-
մէգհէպի իւգէրինէ իթտիկի գըրիթիգա
մատտէսի մէսէլէսինտէն , օլ պապտէ մէտ-
խալի պուլունանլարըն քեաֆֆէսինին
մէնֆաաթը իշին , սարֆըր նագար օլուն-
մուշ տուր Էմէլինտէ իտիք , իթթիհամ
գըլընան միւլէլիֆ , Բաթրիգ Էֆէնտի
թարաֆընտան միւթթէհիլիլմը իլամը կիյ-
տիլտէն պաշգա , Էհալի թարաֆընտան
տախի Էսէրի աաալթէ կէօրմիւշ օլմա-
ղին , պու գատար ճէգա , քէնտի թագ-
սիրաթընա նիսպէթլէ , միգտարի քիֆա-
յէտէնտէ գիյատէ պուլունմագտէ իտիլ :

« Մէգ քիւր զագէթանըն ճիւնհասըր
սահիպի թարաֆընտան ալէնէն գուհու-
րա կէլէն իթիլար , հիշ տէյիլ իսէ , քէն-
տիսինի թագիթ օլունմագլըգտան հըֆը
իթմէքիյլէ քեաֆֆի աաա օլունմալը ի-
տիլ . հալ պու քի րուհպան կիւրուհու-
նուռն ախըր ինթիլգամ գըմընտա տէրքեար
օլան հըրսը , Էօյլէ գօլայըղըլա թէսկին
օլունմատըղընտան , մուղայիլի գուհուրա
կէլմիշ տիր , Պէսպէլի մէրգոււմուն զա-
գէթասընտա տէրճ իտիլէն պահսա , շու
հիյլէլ վէ գապա սըֆաթ , Էանի « մէգ-
հէպէ թօգուռնուր » լագըրտըր իլալթ
իտիլէրէք , մէրգոււմ սահիպ զագէթա
Պապը-պապիթիյէնին իսթինթագընա ի-
հալթ օլունմուշ տուր : Վէ մէրգոււմ
պէտպաթիթըղընտան նաշի րայա պու-
լունմալը ճիւնթլէ , քէնտի իւգէրինէ
հիւճումա չըգըշանլարըն լուլթ ու քէ-
րէմինէ միւհթաճ պուլունտուղուուման ,
կիւյա պիր գաշ հաֆթա իսթինթագը-
նա պագըրտըգտան սօնրա , սայիր պիր
սիւթունտա պէյան իթտիլիմիլ իւգէրէ ,
քէյֆիյլէթ շու րէգալթիտէ նէթիճէ
պուլունմուշ տուր . Էանի , մէրգոււմ սահիպ
զագէթա , ալթմըշ պիր կիւն իշին մահ-
պուսիյլէթէ հիւքմ օլունտուղուուման պաշ-
գա , Չապիթիյէ մահպուսիյլէսինտէ տա-
խի գանը գաթիլլէր աաաթնա աթըլմըշ
օլտուղուուման , քէնտի սօն մուհարիլի-

նին իսլահաթ հագգընտա գուհուրա կէլ-
միշ օլան չէվգ ու զայրէթինտէն տօլայը
հատտի քէֆարէթ իգթիլգասընը իֆա
իթմէքտէ տիր :

« Մէգ քիւր զագէթատաքի , տէլիլլէր
իյէ ճէրհ օլունմագ Էէրտէ , քիլիսէ-
նին աֆօրօգուռնա ուղըմըշ օլան պահս-
տա , սահիհէն պիր թագսիրաթ Էկէր-
չի պուլունմուշ օլա իտի տախի , մէգ-
քիւր պահսըն մուհաքէմէսինէ , խա-
սէթէն թայեին գըլընմըշ օլան մաթ-
պուլաթ գօմիսիօնտուստա պագըլմալը լա-
գըմ կէլիլ իտիլ . հալ պու քի , Մ . Միսա-
յիլիտիսին Պապը-Չապիթիյէ թարաֆըն-
տան հիւքմ ու իլամ կիլմիշ օլմասըլա ,
Մաթպուլաթ նիգամմալմէսի աչըգտան ա-
չըղա բայիմալ իտիլմիշ , վէ Էօյլէտէ պիր
միսալ վէրիլմիշ տիր քի , պատէգին պէտ-
պաթիթ պիր Էէրիլ ճէրիտէճինին , Էալը-
նը պիր ալլիլաթա ուղըմասըլա , իւշ
տիւրիւ միւճագաթ չէքմէսի իհթիմալ-
տէն պուլունմագ տըր . չէօյլէքի , քէն-
տի րուհպանլարը մարիլթէթիլլէ քիլիսէ-
սինտէն թարտ իտիլիթտէն պաշգա , Պա-
պը-Ալի թարաֆընտան ճէրիտէսի գա-
բաթտըրըլա(1) , վէ քէնտիսինին տախի ,
Չապիթիյէ մահպէսինտէ պուլունման Էհ-
լի ճիւնայլէթ վէ սահիպ խապասաթլարըն
իշինէ աթըլարագ , խաթըրչինաս պիր
Չապիթիյէ միւշիլինին հիւքմ իթտիկի
միւտտէթմէ օլատա գալմասը իգթիլգա
իտէճէքտիր :

« Պու կիւնիլլէրտէ պէօյլէ պիր քէյֆի-
յէթին վուգու պուլմասը , աաթթա րէ-
գալթիթ տիր . Բաթրիյէ միւրաճաաթ օ-
լունտուղուումա րէտտ իտէճէյի իհթիմալ-
տէն տիր . իմտի Պապը-Ալիին շան ու չէ-
րէֆի խաթըր իշին , պէօյլէ պիր թագիթ-
գաթա հէմրէյ օլմագլըղը րէտտ իյէ , քի-
լիսէճէ պուլղ ու աաալթիթ շու սօն տէ-
ֆա գուրպան օլմուշ օլան քիմէսնէնին
խէլասիյլէթինէ սէրիան Էմր ու Ֆէրման
պուլունմասընը խալիսանէ թէքիլթ ի-
տէրիլ :

« Մ . Միսայիլիտիսին պաշընա կէլէն շու
Ֆէլաքէթ , Ֆէնէր իշին պիր իսթա սա-
յըսա սէգատըր . հալ պու քի , կէրէք նէ-
գաթէթ վէ կէրէք ինանիյլէթէ ըիայէ-
թէն , գաթըր սատարէթբէնահիլէրի թա-
րաֆընտան մէրգոււմուն սէպիլի թախի-
յէսինէ լուլթ ու հիմմէթ պուլունմա-
սը Էմէլի Էղէպիմիլտէն տիր . »

Մ . Միսայիլիտիս պուլունտան պիր գաշ
մահ մուգատտէմ , Անաթօլի նամ զա-

(1) Պու խուսուռ Էանլըշ տըր . գիրա , Ա-
նաթօլի զագէթասը հիւքիւմէթ թարաֆըն-
տան գաթաաթըլմայը , իլա Բուճ Էհալիթի-
տէքի սօֆուլարըն քէթրէթիլտէն նաշի , քի-
լիսէտէ գուհուրա կէլէն թագպիլաթ իւգէրի-
նէ , չօգլար օգուլմամայա պաշլատըղարըն-
տան , քէնտու քէնտույէ գաթանմըշ տըր :

զէթասընը թիւրքաճէտէն Բուսմա լիսանա
չէվիրտիքտէն սօնրա, տէվամ իթմէքտէ
իքէն, քէնտիսի պիր արալըգ նամիզաճօլ
տուղու հալտէ, մուհարրիի պուլունան
զաթըն պիրիսի, քիլիսէ իւզէրինէ եազ
տըղը պիր պահստա, «պիր թագըմ
թասվիրլէրէ իպասէթ գըլընմասընա ղայ
րէթ օլունուպ, վէ քիլիսէ տէրունի, ա
տէթա պիր ախզ ու իթա մահէլինէ
պէնզէտիլմէքտէն իսէ, էհալինին թա
րիգը մէտէնիյէթտէ թէգատտիւմ իթ
մէսինէ սայ ու հիմմէթ օլունսա, աճէ
պա տահա իյի օլմազմը մաէլինտէ պա
զը մէգալաթտա պուլունտուղունտան,
սօֆուլար թարաֆընտան էսէրի ղայգ
ու ղազապ գուհուրա կէլմէյէ պաշա
մըշ, վէ սահիպ ղազէթա Մ. Միսայիլի
տիս, քէյթիյէթի հալէ հէման վագըֆ
օլուր օլմազ, էհալիլէրի պէյնիտէ գապա
ատամլար չօգ օլտուղունու, վէ էօյլէ
սահիլիլէրի եազմանըն, քէնտիլէր իչին
հէնուզ վագթի միւնասիպի կէլմէմիշ
պուլունտուղունու պիթթէճիւպէ պիլ
տիկինտէն, քէյթիսիլիյինէ պագմայա
րագ, տօղու Բաթրիգ էֆէնտիյէ գօշ
մուշ, վէ իֆատէյի հալ իտէրէք էօղիւր
տիլմէմիշ, վէ մէզքիւր պահսըն ճէրհինէ
տայիր պաշգա պիր պահս տէրճ իթմէք
լիյի տախի վատ իյլէմիշ իսէտէ, Բաթ
րիգ էֆէնտի մէրգուսու իթիգարընը
գապուլ իթմէտիքտէն պաշգա, պիր կիւն
էվլէլ ալէյհինտէ Պապը-Ալիյէ թագրի
իթմիշ օլտուղուն, վէ ազամէթինէ թօ
գունաճարընտան կէրի չաղըրամայաճա
ղըն տախի պէյան իյլէմիշ տիր:

Պապը-Ալի թարաֆընտան էվլէլ է
միրտէ մէզքիւր թագրիլէրէ չօղուզ է
հէմմիյէթ վէրիլմէտիկի իշտիլմիշ, վէ
վագթիլտէ ղազէթալարտա եազըմըշ ի
սէտէ, սօնրատան Բաթրիգ էֆէնտիլին
պիր իքինճի թագրիլ իլէ, իճապը իճրա
սընը իսթիտա իթմէսի իւզէրինէ, Մ. Մի
սայիլիտիս մուսախարէն Պապը-Ջապթի
յէյէ ճէլպլէ, Մաթպուլաթ գօմիսիօնուն
տան պաշգա պիր գօմիսիօնտա մուհաթ
մէսինէ պագըլմըշ, վէ պատէհու պիր
կիւն թէքրաթէն չաղըրալագ, մահպէս
իլգա օլունաճաղը քէնտույէ իսթար օ
լունմուշ, վէ աչաղըյա ինտիլիլտիքտէ,
քէնտուլի գանը գաթիլլէրին իչինտէ
պուլունուշ տուր:

Արատան պիր գաշ կիւն կէչիպ, վէ
եիկիրմի սէնէտէն պէրու Բուսմիլլէթի
նէ ճանսիբարանէ վէ Ֆէտաքեարանէ
խրտմէթ իտէրէք, թէնվիրինէ չալըմըշ
օլան Մ. Միսայիլիտիս, միլլէթի Բաթ
րիքիանէսի սայէսինտէ, գանը գաթիլ
լէր վէ եանքէսիճի վէ գալպզէլլէր իլէ
արգատաշըգ իթմէք միւքեաֆաթընա
նայիլ օլտուղուն սօնրա, պազը գաթլա
րըն, մէրգուսու, իպատուլահըն սասայի
չի հալ վէ րահաթընը պօզանլարտան օլ

մայրպ, իլա տիւնեատա էն մուգատտէ
պիր մէշղուլիլէթ իլէ, մուղայիլի օլա
րագ, իպատուլահըն, սասայիչի հալ վէ
սէտաթէթինէ չալըմըշ պիր ղաթ, եանի
պիր ղազէթաճը օլմասընը Պապը-Ջապ
թիյէյէ իսթար իլէ, նամուս ու շէրէ
ֆինէ եագըրըն պիր եէրէ նազլ օլուն
մասընը իլթիմաս իթմէլէրի իւզէրինէ,
պու չարչէմպիհ կիւնիւ, էհիլ ճինայէթ
լէրին իլէրինտէն չըգարըլարագ, եէնի
մահպուսիանէյէ նազլ իտիլմիշ, վէ խաս
սէթէն պիր թէմիգ օտայա վաղ օլուն
մուշ տուր:

Պապը-Ջապթիյէ թարաֆընտան սօն
րատան պուհուրա կէլէն ինսանիյէթ
հագըրնտա, էսնտիլըգ սըֆաթըլլա խաս
սէթէն թէչէքքիւր իտէրիգ. լաքին շու
նա էսէֆ իտէրիգ քի, տիւնքի կիւն մէր
գուս իլէ կէօրիւլմէկէ կիթաիկիլպտէ,
իւշ քիչի պիրլիքտէ օլտուղունու հալ
տէ, քէնտի օտասընտա չըգըպ գօնուշ
մամըգա միւսատտէ օլունամայրպ, իլա,
նէգաթէթ իլէ, աչաղըտա, մէմուր պու
լունան պիր ղաթըն օտասընտա կէօրիւշ
մէմիգէ միւսատտէ օլունմուշ, վէ հիւս
նի հիւլմէթ կէօթէրիլմիշ տիր:

Մ. Միսայիլիտիս պու մահպուսի
յէթինէ, պիգ քէնտիլմիգճէ պիր տիւրլիւ
մանեա վիրէմէմիշ տիր. գիրա, վագաա
Մաթպուլաթ նիգամիսմէսի ահբեմընճա
մէզհէպէ թօգունուլմայաճագ տր. լա
քին, պունունլա նէ անլամալըլըգ, մէ
կէրչի րահիպլէր թարաֆընտան, մէզհէպ
վէ քիլիսէ պիրէր վէսիլէ իտիլլէրէք գու
հուրա կէլմէթտէ օլան պիր թագըմ սուլի
հարէթէթլէրինտէն, իպատուլահըն հըֆ
ու վիգայէ իչին, քիլիսէլէրին թէմէլ թա
շը օլան Աղիգ քիթապլարա գարշը օլտու
ղունուտա էհալիլէ խապէր վիրէմէյէճէք
վիլիլ:

Մէզհէպ սէրպէսթ տիր. տիմէք տիր
քի, հէքքէս քէնտի իթիգատընտա սէր
պէսթ օլաճագ տր:

Պիգ գանն իտէրիգ քի, մէզհէպճէ գը
րիթիգայա կիրիլմէք, հիւ պիր վագըթ
տա նիգամիսմէյէ գարշը սայլալմագ
չիւնքի, ղաթէն թիւքիյալտա պուլունան
տին ու մէզհէպլէր, պիր պիրինէ տա
պան տապանա զըտտ օլտուղուն պաշ
գա, այնի տինէ խրտմէթ իտէնլէր տա
խի, պիր գաշ գըսմա միւնգասամ պու
լունտուղունտան, հէր կիւն վէ հէր
ստաթ, քէնտի մէզհէպ քիթապլարընտա,
քէնտի քիլիսէլէրինտէն խարիճտէ օլան
լարա րաֆըղը, միւլհիտի, վէ հաթթա
պուլթէրէսթ չաղըրապիլմէքտէ, վէ տօս
տօղու ճէհէննէմէ կէօնտէրմէքտէ տիր
լէր:

Բուսմ Բաթրիլի էֆէնտի, թասվիրլէ
րէ, վէ քիլիսէտէ փարա կիւրիլտիւսիւ
օլմասընա գարշը, պիր ղաշ սաթըր շէյ

եազմըշ օլմասը իչին, Պապը-Ալիյէ թագ
րիլ իտէրէք, Մ. Միսայիլիտիս ճէգա
սընը իսթիտա իթտիկի հալտէ, իսլամ
հօճալարընը, վէ Բրօթէսթան վագըր
լարընը քէնտի վագլարընտա, ալէնէն
թասվիրլէրէ գարշը սէօյլէտիլլէրին ա
ճէպա հիւ իչիթմէմիշ տիր. վէ պըրա
գալմէ էօյլէ վագլարը տախի, սալ խրիս
թիյանլըղըն թէմէլինէ գագմա վուրմագ
տա օլան, վէ իքի իւշ սէնէտէն պէրու,
բէք չօգ Բուսմարըն օգունուշ վէ միւ
թալաա իթմիշ օլտուղլարը Մ. Բընտն
քիթապլարընը, եանի Լալի տը թէգիւ
իլէ, հէնուզ պու ալարտա րունիւմայը
գուհուր իթմիշ օլան Լէգ Աթթիլ նամ
քիթապլըն, Պէյ-օղլուտա ճամլար ար
գասընտա սաթըմագտա օլտուղուն, ա
ճէպա հիւ կէօմէմիշմիտիր. Մէկէրչի Մ.
Միսայիլիտիս, մէզքիւր քիթապլարտան
զեյատէ պիր գրիթիգմի իթմիշ տիր. նէ
տիր էօյլէ իսէ գէվալընըն գապահաթը
պէսպէլի, մէզքիւր պահսըն եազմասը օլ
մայրպ, իլա, գայտը Բուսմ Բաթրիլիլանէ
սինտէ օլարագ եազմըշ օլմասը տրը, եօի
սա, եա պիր իսլամ, եա պիր Բրօթէս
թան օլմուշ օլա իտի, վէ եախօտ պիր
ինկիլիգ եա Ֆրանսըգ թէպատսընտան
պուլունսատա, եազտըղընտան գըրգ տէ
րէճէ տահա աղըր գրիթիգալարա կի
րիլմիշ պուլունսա իտի, օլ վագըթտա
պէօյլէ թագրիլլէր եագարագ, գանը
գաթիլլէր իչինէ աթտըրապիլլէճէքմիլի
տիր:

Պիգ գանն իտէրիգ քի, Մաթպուլաթ
նիգամիսմէսիտէ պուլունան պէնտտէն
մագստ, մէզհէպլէրէ հագարէթ օլուն
մամագտան իպարէթ տիր:

Մ. Միսայիլիտիս մահպուսի իտիլմիշ,
գանը գաթիլլէր իչինէ աթըմըշ, վէ ղա
զէթասը տուրմուշ, պունլարըն հիւ պիրի
սի չօղուզ թէաճիւպ վէ էսէֆ իտի
լէճէք շէյլէր տէյիլ տիր. չիւնքի, պուն
տա պիր եանլըլըգ վուգուա կէլլէրէք,
մէրգուսա պու մէրթէպէ ղատըրըգ վէ
հագարէթ իտիլտիկի, իլէրուտէ էլպէթ
թէ պիր կիւն անլաշըլարագ, չայէսթէ
պուլունտուղու իլթիֆաթա նայիլ օլա
ճաղը, վէ գարալը քիսէսի տօլաճաղը
իհթիմալը գաթիլտէն տիր. Փագաթ,
շունա զեյատէսիլլէ էսէֆ իտէրիգ քի,
Բուսմ էհալիսի, էօյլէ պիր միլլէթէ շուն
ճա սէնէլէր խրտմէթ իթմիշ օլան պիր
զաթա, եինէ միլլէթի քիլիսէսի իսլահ
հալինէ տայիր պիր պահս եազմըշ օլմա
սը իչին, միւքեաֆաթ օլարագ, ղազէ
թասընը օգունագտան Ֆարիլ կէլտիք
տէն պաշգա, Բաթրիլլէրինին պու հա
լէթէթինէ գարշը, հիւ տէյիլ իսէ ղա
զէթալարը վագըթալարա տտէմի հօշ
նուտիլլէրին տախի պէյան իթմէմէքտէ
տիրլէր. վէ հաթթա, գանն իտէրիգ քի,

էօյլէ պիր զաթը մահպուստա կէօյլմէք վէ թէսէլլի իթմէք իշին, նէ գատար ղայրէթ լազըմ կէլիւ իտի իսէ, օտախի կէօրիւլէմէքտէ տիր. պու ճիհէթլէ պիրգիմ էհալիմիզ էօյլիւնիւ պիթիթիար իթմէյէ շայան տըր. զերա, էկէր Մ. Միսայիլիտիսին եէրինտէ պիր էրմէնի օլ մուշ օլսա իտի, նէ թաթրիզ ճէվապսըզ գալըր, վէ նէտէ միւսայիլէյհ օլ հալտէ պըրազըրըր իտի...

Հէր նէ հալ իսէ, պիր շէյ տիր օլ մուշ, էկէր Մ. Միսայիլիտիսին Ֆիլ վազը, վէ պիրգէ մալիւմ օլմայան պիր թագ սիրաթըր վար իտիյսէ, նիզամընա թէվիլ գան ճէզասընը չէքմէլ տիր, օնա պիր շէյ սէօյլէյէմէյիզ. լաքին, պիր ղազէթաճը նըն, եալընըզ մէզհէպճէ պիր գըրիթիգալա կիրիշմէսի իշին, գանըլ գաթիլէր իշին նէ աթըրմասընըրա, նիզամնամէնին հիշ պիր պէնտինտէ կէօրէմէտիքտէն պաշգա, ինսանիյէթ վէ մէտէնիյէթ քիթապը նըն տախի հիշ պիր սահիթէսինտէ օգուլ յամամըշ օլտուղուլմուլտան, պու հազարէթէ հէր քիմ քի սէպէպ օլմուշ իսէ, հազգանիյէթ իսմինէ, վէ պուլնտան սօնըա պաշգա պիր ղազէթաճըյա տախի օլմամասը նիյէթիյէ, աճիզանէ թէշէքըր իտէրիզ.

Աճէպա Մ. Միսայիլիտիսին թագսիրաթ սըֆաթըր կիյմիշ օլան պահսընը, ալի նիզամ թահթընտա միւսապաթ իւզըն պուլուլտան պիր ինկիլիզ, պիր Յըրանսըզ, վէ եախօտ սայիր պիր միլէթ ղազէթա սը տէրճ իթմիշ օլսա իտի տախի, սահի պի եախօտ մուհարրիւրի թըպգը Մ. Միսայիլիտիս կիպի, ասըր Մաթպուլաթ գօ միսթօնուլտան պաշգա պիր գօմիսթօնտա մուհաքէմէ իտիլիթտէն սօնըա, գանըլ գաթիլէր, վէ իսըսըզլար եանքէսիճիլէր իշէրինէ աթըրմասընա հիւքմ ու ճէ սաթէթ օլուլուլա, վէ ճայիզ կէօրիւլէճէք միյիտի. պիզ գալիէն սէօյլէյէպիլիթիզ քի, հաշա. իմտի ու մարըզ քի, պուլնտան սօնըա պէօյլէ պիր եանըլըզ օլմասընա, պէտպախթ միւլէլլիթ պիր սէպէպի գալի օլարագ, ղազէթաճըլըզն բայիմալ իտիլիշ հուզուգուլու եէրինէ կէթիլմիշ օլմագ շէրէֆիլլէ իթիթիար իտէճէք, վէ մաթպուլաթ սէրպէսթիյէթի էսա սընա, պիր թաշտա քէնտի մահպուսիյա եէթիլլէ վազ օլունաճագ տըր...

Թէսէլլի օլ Մ. Միսայիլիտիս, հէր Ֆազիլէթ վէ հէր իսլահաթ պիր գուրպան իսթէր. մատամ քի, միւրաւորն իսլահաթ իտի, պու հալի տախի կէօրմէլլի իտին.

Թէսէլլի օլ Մ. Միսայիլիտիս, սանա օլունան պու հազարէթ վէ պու ղատըրըլըզտան տօլայը, թարիլլէր Բուլ քաթըրիզիանէսինի այըպալըպ, վէ սէնին իսմինէ իսէ սէնալէր օգուլաճագլար տըր.

վէ էկէր շիմտի, Բուլմար վէ Բուլմ ղազէթալարը պու խուսուստա սիւքիլթ իլէ նանքէօրիլէք իթսէլէր տախի, պաշգա միլլէթլէր վէ ղազէթալարը, սէնին խըտմէթ վէ Ֆէտաքէտըրըզլարընը քեա միլէն թագսիր իտէճէքլէր տիր.

ՍՕՆ ԹԷԼԷԿՐՈՆ ՀՈՎԱՏԻՍԼԷՐԻ

Փարիս, 24 մայիս.

Յըրանգֆօրթտա 200 նէֆէր Ալմանեա մէպուսանը միլլէթի թէճէմիւ իտէքէք, մուհարէպէյի ըէտտ իթմէքլիյէ գարար վիւրմիշէր տիր.

Մէրգուլման միլլէթ վէքիլլէրի, պու մուհարէպէյէ սէպէպ օլանլարըն, վէ Ալմանեա մէմալիքիտէն պիր մըգտարընը էճնէպիյէ թէրք իթմէք իսթէյէյէրին քեաֆֆէսինէ սահիպ հիւնհա նազարըյա պաղաճագլարընը պէյան իլլէմիշէր տիր.

Բրուսիա վէ իթալեա գօնկընյի գապուլ իտէճէքլէր տիր.

Լօրտ Դլարէնտըն, միւքեալէմէլէրտէն պիր նէթիճէլի խայրիյէ հասըր օլաճաղընը չիւքհէլի կէօսթէրմիշ տիր.

Փարիս, 25 մայիս.

Մէմլէքէթէյն մէսէլէսի պուրպտա իզթիւրապը մուլիպ օլմագտա տըր.

Փարիս, 18 մայիս.

Պու օապահ ֆէվզէլտէ սուրէթտէ օլտուղու հալտէ վիւքէլա մէճիլի իլէ մէճիլի խաա պիրլէշէք, իմքէրաթօրուլ րիյասէթիլլէ ագտըր մէճիլի իլլէմիշ, վէ իմքէրաթօրիյա տախի հազըրէ պուլուլմուլտուլտուր.

Մօլէրէօր

Յըրան նամ ղազէթայա կէօրէ, մէզքիւր մէճիլիտէ գօնկընէ իւզէրինէ միւրաքէրէ օլունմուշ, վէ սուլհա տայիր օլան էսէրինէ քսիլմէտիլինէ իթիլգատ օլունմագտա տըր.

Բրուսիա սէֆիւրի տիւնքի կիւն, իմքէրաթօր իլէ ուզուլն պօլլու միւրապաթ իթմիշ տիր.

Մյօրանս, 18 մայիս.

Մ. Սիւլօճա մալլիյէ վէքիլլիյինտէն իսթիֆա իթմիշ տիր.

Վիէննա, 21 մայիս.

Վազէթ Օթրիշիէնտէ օգուլտուղունա կէօրէ, Բրուսիա թարաֆընտան Ալմաթիյայա էճնէլ թէտարիքեաթընտան վազ կէշմէսի թէքիլթ օլունաճագը, վէ ղապուլ իթմէտիլի թագսիրտէ, իլանը հարպ իթմիշ սայըլաճաղը սէօյլէմէքտէ պուլունմուլտա տըր.

Բրուսիա իլէ իթալեա պէյնիտէ էմրի թէարուլ վէ էմրի թէտաֆիլլէ տայիր վիճուտի սէօյլէմէքտէ օլան իթիլիֆագ սահիհէ չըգարըլմագտա տըր.

Տրէդտա, 21 մայիս.

Վազէթ Տրէգալին պիր իլալէսինտէ շէօյլէ օգուլմուլտա տըր.

Փարիս գօնկընիյին հէր հիւքիլմէթ գապուլ իլլէմիշ տիր. Մէզքիւր գօնկընէ մէճիլի, մահը հալին 25 իստէ ճիւմա կիւնիւ (պու կիւն) քիւլաա օլունաճագ տըր.

Յըրանգֆօրթ, 20, մայիս.

Իքի եիւլ նէֆէր Ալմանեա միլլէթ վէքիլլէրինի վէրտիլլէրի գարալար պուլնլար տըր. էկէր գուհուրա կէլէն սայ ու իզտամաթա ըազմէն, եինէ հարպա պաշլանըլըր իսէ տախի, ումուլ գըլըրմալըպ, իլա մահտուտ գըլըրմասընա միւլմքին մէրթէպէ շալըլմուլտա տըր.

Ալմանեալըն Ղարպ վէ ճէնուպ թարաֆլարը իքիսի սընքի հիւքիլմէթլէրի ալա գալիյայա կիրիշմէյիպ, իլա պիւթիւն գուլ.

վէթլէրինի, հինի իզթիգատէ, Ալմանեալըն իսթիլլէյէթի մուհաֆագաթը իշին իսթիյաթէն հըֆզ իթմէլլի տիրէր.

Մանգուլէնին 36 ընճը նիւսիէ սինտէքի թրապզօն մէքթէպի իմթիհանը պահսընտա պիր իքի սէհվիյաթ պուլունտուղունտան, իլէրուսի իշին թալիսիճէ պիր գուտուր գալմասըն նիյէթիյալէ տօսթուլմուլտան պիրիսի թասհիհինէ հիմմէթ իթմիշ տիր.

Մէզքիւր պահստա շէհրի մէզպուր մէքթէպլէրինտէ իմթիհանէ չըգան շալիլտանըն սայըսը իշին հէր նէ գատար ճէման 332 տէնիլմիշ իսէտէ, սահիհի 565 իմիշ, չիւնքի 390 նէֆէր էրքէք. վէ 175 նէֆէր գըզ շալիլտան պուլուն, մագտէ իմիշ. վէ շիմտի իսէ, իքի ճինս տէն օլան շալիլտանըն սայըսը տահադէպտէ իլտիյաա պուլտուղունտան 603 նէֆէրէ պալիլ օլմուշ տուր.

Մէզքիւր մէքթէպլէրտէ օգուլմուլտէրպլէրին քեաֆֆէսինին իսմինի պիլտիրմէմիշ իտիք. իմտի արզու օլունտուղու իւզըն սըրա իլէ քեաֆֆէսինի տալի պէյան իտէրիլ, եանի.

Քերական, ընթերցանութիւն, քրիտոնէական, քերականութիւն, ճարտարախօսութիւն, քայաքական վէ ուսումնական աշխարհագրութիւն, թուագիւտութիւն, Հայոց պատմութիւն, Սպառնութիւն, իսանը թիւրքի, վէ լէսանը Յըրանսէվի.

Պու տէրպլէրէ մուլթազ վէ մուլթազ սուրէթտէ, հէր պիր Ֆէտաքէսըլըզը կէօզէ ալարագ, շուաթիտէքի տէրսլէրի տախի իլալէ իթմէլլէրինի, եանի, ընտիմ, շիմի, Ֆիլիքը, երկրաշափուլութիւն վէ տէֆթէր թուլթմագ ուսուլի, կէրէք գեր. Մեարուպ սըրազանա, կէրէք ուսումնական խորհուրդա, կէրէք մէքթէպլէրին տնօրէնինէ, վէ կէրէք ուսումնէն թրապզօն էհալիլինէ խայիսանէթէքիլթ իտէրիլ.

ԻԼԱՆ

Ամէրիգա տօգթօրլարընտան տօգթօր Կալուստեանըն էհլիլթ ու լիյագաթընը, վէ Ամէրիգա օրտուսուլտա խայիլ վագրթ խըտմէթ իթտիկինի մուգատ տէմլէրի պիլտիրմիշ իտիք.

Միւսայիլէյհ տօգթօր, իսթաւագալտա Մուսալլաուա, Նըշանճը ճատտէսինտէ, ճիւլէ-չէշմէսի իթթիսալինտէ վագը 79 նիւմէրօլու խանէտէ, շարշէմպիհ վէ ճիւմա կիւնիլլէրի սաաթ 4 տէն 8 է գատար իտարընա քէլիֆիլլէրէ պազմագտա օլտուղունտան, իլանընա իթիլպաթըր գըլըմուր.

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱԳԵՏ 8. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷԲԱԼՅԸՆ ԹԱԳԻԱՆԷՍԻՆՏԷ ԳԵՅ-ՕՂԼԱՅԱ ՅՈՐԴՈՐ ԵՂԱԶ, ԶՈՐՈՒՄԱ ՄՈՏՈՒԼԷԹ ԳՐԱՅԷԼԷՐ ԳԱՐԵՆԵԱ ՆՈՒԲԵՐՈ 519.